

30.5.2024

Ministeri Kaisa Juuso

Ministeri Anna-Kaisa Ikonen

Etelä-Karjalan liiton, Etelä-Pohjanmaan liiton, Etelä-Savon liiton, Hämeen liiton, Kainuun liiton, Keski-Pohjanmaan liiton, Keski-Suomen liiton, Kymenlaakson liiton, Lapin liiton, Pohjanmaan liiton, Pohjois-Karjalan liiton, Pohjois-Pohjanmaan liiton, Pohjois-Savon liiton, Päijät-Hämeen liiton ja Satakuntaliiton lausunto hallituksen esityksestä laiksi hyvinvointialueesta annetun lain ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 2 ja 17 §:n muuttamisesta.

Lausuntonaan em. maakunnan liitot esittävät seuraavaa:

Esityksen mukaan lakiin sisällytettäisiin ennakkollista talouden ohjauksen menettelyä koskeva sääntely. Lakiesityksen pääasiallinen sisältö koskee hyvinvointialueen talouden tervehdyttämistä ja palvelujen järjestämistä. Esitykseen sisältyy lisäksi hyvinvointialueen arviointimenettelyä koskevia muutoksia.

Lakiesityksen 122 §:n mukaan arviointiryhmän on käsiteltävä hyvinvointialue- ja maakuntajakolain 2 luvun 6 §:ssä tarkoitettu ehdotus hyvinvointialueen muuttamisen vireillepanosta. Uutena säännöksenä esitetään, että ratkaisu aluejakoselvityksen tarpeellisuudesta voidaan tehdä myös uutta arviointimenettelyä käynnistämättä, jos toimenpiteet eivät ole toteutuneet ja 123 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät.

Edellä mainitut lakimuutokset vaikuttavat suoraan maakuntiin, alueen kuntiin ja kuntayhtyminä toimiviin maakunnan liittoihin. **Hyvinvointi- ja maakuntajakolain 1 §:n 3 momenttiin on mielestämme virheellisesti jäänyt säädös hyvinvointialueen muuttamisen ja hyvinvointialueen alueena olevan maakunnan muuttumisen välisestä yhteydestä.** Hyvinvointialueen muuttamisen yhteydessä muutettaisiin myös 1 momentissa tarkoitettua maakuntajakoa hyvinvointialueiden muutosta vastaavasti.

Lakiesitys asettaa maakunnat ja alueen kunnat kohtuuttomaan ja epäoikeudenmukaiseen asemaan. Alueen kuntien muodostaman kuntayhtymän eli maakunnan liiton toiminta-alue määriteltäisiin uudelleen hyvinvointialueiden toiminnan uudistamistarpeiden mukaan ilman että maakunnilla tai alueen kunnilla olisi mitään mahdollisuuksia vaikuttaa muutokseen. Maakunnan liitoilla on nykyisin tarkoituksenmukainen toiminta-alue, jonka muuttamiseksi ei ole esitetty mitään perusteita. Maakunnan liittojen toimintaa rahoittavat toiminta-alueen kunnat. Maakunnan liitot ovat huolehtineet niille säädetyistä tehtävistä tehokkaasti.

Hyvinvointi- ja maakuntajakolaissa oleva **kytkentä hyvinvointialue- ja maakuntajaon välillä on purettava, niin että hyvinvointialueen muutoksesta ei automaattisesti seuraa maakuntajaon muutosta. Hyvinvointialueen yhdistyessä toiseen voisi hyvinvointialue muodostua useammasta maakunnan alueesta ilman että maakunnat yhdistyisivät.**